

Prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Evropské unie

Mgr. Eliška Fischerová

Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická

Anotace: Nová právní úprava obsažená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019 stanovuje rámec pro prověřování přímých zahraničních investic ze třetích zemí do EU z důvodu bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Příspěvek se zaměřuje na prověřovací mechanismy určené k prověřování přímých zahraničních investic a jejich možnou podobu v České republice podle návrhu zákona o prověřování zahraničních investic.

Klíčová slova: prověřování zahraničních investic, přímé zahraniční investice, společná obchodní politika, veřejný pořádek

Abstract: The new legal regulation included in the regulation (EU) 2019/452 of the European Parliament and of the Council of 19 March 2019 establishes a framework for the screening of foreign direct investments from the third countries into the Union on the ground of security or public order. The paper focuses on the screening mechanisms designed for the screening of the foreign direct investments and their

possible form according to the draft of the Foreign Investment Screening Act.

Keywords: screening of foreign investments, direct foreign investments, common commercial policy, public order

Úvod

Dne 10. 4. 2019 vstoupil v platnost nový právní rámec Evropské unie (dále jen „EU“) pro prověřování investic, a to nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie (dále jen „nařízení“). Uvedené nařízení má zásadní význam pro ochranu bezpečnosti a veřejného pořádku EU a současně stanoví členským státům řadu nových povinností.

1 Přímé zahraniční investice a EU

1.1 Společná obchodní politika

Zásadní přelom ve vztahu práva EU a mezinárodního investičního práva přinesla Lisabonská smlouva, v jejímž důsledku došlo k rozšíření společné obchodní politiky. Společná obchodní politika je nejrozvinutější ze všech vnějších politik EU a tvoří jádro vnějších vztahů EU.¹ Podle čl. 206 SFEU platí, že *„Vytvořením celní unie v souladu s články 28 až 32 přispívá Unie ve společném zájmu k harmonickému rozvoji světového*

¹ FECÁK, Tomáš. *Mezinárodní dohody o ochraně investic a právo Evropské unie*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 148.

obchodu, k postupnému odstranění omezení mezinárodního obchodu a přímých zahraničních investic a ke snižování celních a jiných překážek“. Na citovaný článek navazuje čl. 207 SFEU, který stanoví, že se společná obchodní politika zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod týkajících se obchodu zbožím a službami, obchodní aspekty duševního vlastnictví, **přímé zahraniční investice**, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a opatření na ochranu obchodu, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování.

Pojem přímých zahraničních investic však není v SFEU definován. V tomto ohledu se vychází z klasifikace, která je uvedena v příloze směrnice Rady 88/361/EHS, na niž konstantně odkazuje Soudní dvůr EU.² Uvedená směrnice mezi přímé investice řadí: (i) zakládání a rozšiřování poboček nebo nových podniků patřících pouze osobě, která poskytla kapitál, a kupování plné účasti v již existujících podnicích, (ii) účast v nových nebo stávajících podnicích s cílem vytvořit nebo udržet dlouhodobé hospodářské vztahy, (iii) dlouhodobé půjčování finančních prostředků s cílem vytvořit nebo udržet dlouhodobé hospodářské vztahy, (iv) zpětné investování zisků s cílem udržet dlouhodobé hospodářské vztahy.

Ohledně pravomoci, kterou ve vztahu k přímým investicím EU disponuje, čl. 3 odst. 1 SFEU stanoví, že se jedná o pravomoc výlučnou. V této oblasti je to pouze EU, která může vytvářet a přijímat právně závazné akty a členské státy tak mohou činit pouze tehdy, jsou-li k tomu EU zmocněny nebo provádějí-li

²Tamtéž, s. 186.

akty EU. Z čl. 3 odst. 2 SFEU dále vyplývá, že v oblastech, kde EU disponuje výlučnou pravomocí, je EU oprávněna uzavřít mezinárodní smlouvu, pokud je její uzavření stanoveno legislativním aktem EU nebo je nezbytné k tomu, aby EU mohla vykonávat svou vnitřní pravomoc, nebo pokud její uzavření může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost.

Změny, které s sebou přinesla Lisabonská smlouva, jsou zcela zásadní; společná obchodní politika byla rozšířena o přímé zahraniční investice a členské státy v této oblasti již nemohou samostatně přijímat závazné právní akty, neboť dotčená oblast je výlučně svěřena EU.

V roce 2017 dosáhly přímé zahraniční investice v EU 6,295 miliardy EUR a současně představovaly pro Evropany 16 miliardů pracovních míst. Jsou přínosem nejenom pro EU, ale rovněž i pro zbytek světa.³ Tradiční investoři (USA, Kanada, Švýcarsko, Norsko, Japonsko a Austrálie) i nadále představují nejvýznamnější investory, ale současně dochází k prudkému nárůstu investic ze strany rozvíjejících se ekonomik (např. Číny v odvětví výroby letadel a Indie ve farmaceutickém průmyslu). Dále dochází ke vzestupu přítomnosti tzv. off-shorových investorů, kteří kontrolují 11 % společností v zahraničním vlastnictví v EU.⁴

Evropská komise (dále jen „Komise“) konstatovala, že se v posledních letech ozývají obavy ohledně zahraničních investorů,

³ Evropská komise. *Tisková zpráva: Vstupuje v platnost nařízení EU o prověřování zahraničních investic* [online]. 10. 4. 2019 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <europa.eu/rapid/press-release_IP-19-2088_cs.pdf>

⁴ Commission Staff Working Document on Foreign Direct Investment in the EU 13. 3. 2019 (SWD (2019) 108), p. 1.

zejména státem vlastněných podniků, kteří v rámci svých strategických plánů přebírají evropské společnosti s klíčovými technologiemi.⁵ V tomto ohledu bylo zdůrazněno, že je třeba, aby EU zůstala vůči přímým zahraničním investicím otevřená, ale současně musí být doprovázena ráznými a účinnými politikami, aby „*se na jednu stranu otevřely jiné ekonomiky a bylo zajištěno, že každý bude hrát podle stejných pravidel, a na druhou stranu aby byla kritická evropská aktiva chráněna před investicemi, které by mohly být nebezpečné pro oprávněné zájmy Unie nebo jejích členských států*“.⁶

S ohledem na shora uvedené byla zpochybněna schopnost stávajícího regulačního rámce reagovat a řešit předestřený problém a současně Komise a členské státy byly vyzvány, aby „*vyhodnocovaly zahraniční investice ze třetích zemí do strategických průmyslových odvětví, infrastruktury a klíčových technologií budoucnosti nebo do jiných aktiv, která jsou důležitá z hlediska bezpečnosti a zajištění toho, aby byla přístupná*“.⁷

V současné době téměř polovina členských států EU disponuje mechanismy pro prověřování přímých zahraničních investic, avšak doposud neexistuje systematická spolupráce

⁵ Evropská komise. *Diskusní dokument o využití potenciálu globalizace* [online]. 10. 5. 2017 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_cs.pdf>

⁶ *Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic do Evropské unie* [online]. 13. 9. 2017 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A52017PC0487>>

⁷ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. července 2017 o vypracování ambiciózní průmyslové strategie EU jako strategické priority pro růst, zaměstnanost a inovace v Evropě (2017/2732(RSP)).

mezi členskými státy a celoevropský jednotný přístup v této oblasti.⁸

V návaznosti na shora uvedené byla vytvořena nová celoevropská regulace, která sleduje tyto cíle:

- vytvořit ucelený rámec pro prověřování přímých zahraničních investic z důvodu ochrany bezpečnosti nebo veřejného pořádku,
- usnadnit úzkou a systematickou spolupráci mezi členskými státy navzájem a mezi členskými státy a Komisí (včetně posílené výměny informací),
- zvýšit transparentnost přímých zahraničních investic,
- omezit obcházení vnitrostátních mechanismů prověřování přímých zahraničních investic.⁹

2 Nařízení

V souladu se shora popsanými cíli nařízení stanoví (i) rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do EU členskými státy z důvodu bezpečnosti nebo veřejného pořádku a pro mechanismus spolupráce mezi členskými státy navzájem, jakož i mezi členskými státy a Komisí, pokud jde o přímé zahraniční investice, které mohou mít vliv na bezpečnost nebo veřejný pořádek, a dále (ii) možnost, aby Komise k takovým investicím vydávala stanoviska.

⁸Sdělení Komise: Vstřícnost vůči přímým zahraničním investicím a současná ochrana základních zájmů ze dne 19. 9. 2017.

⁹Tamtéž.

Působnost nařízení je omezena výlučně na přímé zahraniční investice. Pro účely nařízení se přímou zahraniční investicí rozumí „*investice jakékoli povahy, kterou provádí zahraniční investor a která slouží k tomu, aby vytvořila nebo udržela dlouhodobé a přímé vztahy mezi zahraničním investorem a podnikatelem nebo podnikem, kterému je kapitál poskytnut za účelem výkonu hospodářské činnosti v členském státě, včetně investic, které umožňují skutečnou účast na řízení nebo kontrole společnosti vykonávající hospodářskou činnost*“.¹⁰ Z uvedené definice vyplývá, že se bude jednat o širokou škálu investic, které vytvářejí nebo udržují dlouhodobé vztahy mezi investory z třetích zemí (včetně státních subjektů) a podniky, které vykonávají hospodářskou činnost v některém z členských států. V tomto ohledu lze mít za to, že uvedená formulace bude ještě předmětem intenzivního výkladu a nařízení se bude vztahovat na řadu transakcí.¹¹

2.1 Prověřovací mechanismy

Zásadní význam pro uvedenou oblast mají mechanismy určené k prověřování přímých zahraničních investic, které ve smyslu nařízení zahrnují nástroje s obecnou působností (jako je zákon nebo nařízení), související správní požadavky, prováděcí pravidla či pokyny stanovující podmínky a postupy pro posuzování, šetření, povolení, podmínění, zákaz nebo zrušení přímých zahraničních investic z důvodu bezpečnosti

¹⁰ Dle čl. 2 odst. 1 nařízení.

¹¹ K tomu blíže HODER, Lukáš. Nové nařízení EU o prověřování zahraničních investic nabylo platnosti. In: *epravo.cz* [online]. 30. 5. 2019 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-narizeni-eu-o-proverovani-zahranicnich-investic-nabylo-platnosti-109430.html>>

nebo veřejného pořádku.¹² Ve vztahu k prověřovacím mechanismům nařízení stanoví, že je členské státy mohou na svém území mít zavedeny, mohou je měnit nebo zavést. Konečné rozhodnutí o tom, zda zavést prověřovací mechanismus (či prověřit konkrétní zahraniční investici), bude však záviset na konkrétním členském státu.

Rozhodne-li se členský stát pro zavedení prověřovacího mechanismu, musí jeho postupy a pravidla odpovídat požadavku transparentnosti a nesmějí vést k diskriminaci mezi třetími zeměmi. Dále je nezbytné, aby členský stát stanovil okolnosti, na jejichž základě se prověřování zahájí, důvody pro prověřování a podrobná procesní pravidla, jimiž se bude tento postup řídit, a umožnil podat zahraničním investorům a dotčeným podnikům opravný prostředek proti rozhodnutí vydanému v rámci prověřovacího mechanismu.

Faktory

Při vytváření prověřovacích mechanismů mají zásadní význam faktory, na jejichž základě lze učinit závěr o tom, zda přímá zahraniční investice může mít vliv na bezpečnost nebo veřejný pořádek. Nařízení obsahuje demonstrativní seznam faktorů, které mohou členské státy a Komise při posuzování investice zohlednit. Při prověřování je možné zohlednit potenciální dopady mimo jiné na:

- a) **„kritickou infrastrukturu, ať fyzickou, či virtuální, včetně infrastruktury energetické, dopravní, vodohospodářské, zdravotnické, komunikační, infrastruktury**

¹² Dle čl. 2 odst. 4 nařízení.

v oblasti sdělovacích prostředků, zpracovávání nebo uchovávání údajů, infrastruktury letecké a kosmické, obranné, volební nebo finanční infrastruktury a citlivých zařízení, jakož i na pozemky a nemovitosti, jež jsou pro využívání takové infrastruktury zásadní;

- b) **kritické technologie a zboží dvojího užití** ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení Rady (ES) č. 428/2009, včetně technologií v oblasti umělé inteligence, robotiky, polovodičů, kybernetické bezpečnosti, leteckých a kosmických technologií, obranných technologií, technologií v oblasti skladování energie, kvantových a jaderných technologií, jakož i nanotechnologií a biotechnologií;
- c) **dodávky kritických vstupů**, včetně energie nebo surovin, jakož i potravinového zabezpečení;
- d) **přístup k citlivým informacím** včetně osobních údajů nebo na schopnost kontrolovat tyto informace nebo
- e) **svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků**.⁴¹³

Vedle shora uvedených faktorů mohou členské státy a Komise vzít v úvahu zejména:

- a) „zda je daný zahraniční investor přímo či nepřímo ovládán vládou třetí země, včetně státních subjektů nebo ozbrojených sil, a to i prostřednictvím vlastnické struktury nebo významného financování;
- b) zda již byl daný zahraniční investor zapojen do činností ovlivňujících bezpečnost nebo veřejný pořádek v některém členském státě nebo

¹³ Čl. 4 odst. 1 nařízení.

- c) *zda existuje vážné riziko, že je daný zahraniční investor zapojen do protiprávní nebo trestné činnosti.*¹⁴

Pro zajištění efektivního systému spolupráce v oblasti prověřování přímých investic je nezbytné poskytování informací a koordinace mezi členskými státy a Komisí. Za tímto účelem nařízení stanoví dva speciální režimy, a to mechanismy spolupráce v souvislosti s prověřovanými přímými zahraničními investicemi a mechanismy spolupráce v souvislosti s neproěřovanými přímými zahraničními investicemi.

Mechanismus spolupráce v souvislosti s prověřovanými přímými zahraničními investicemi

Rozhodne-li se stát prověřit přímou zahraniční investici, je povinen tuto skutečnost oznámit ostatním členským státům a Komisi. Rozsah požadovaných informací je dán čl. 9 odst. 2 nařízení. V případě, že se jiný členský stát domnívá, že přímá zahraniční investice prověřovaná v jiném členském státě může mít vliv na jeho bezpečnost nebo veřejný pořádek, nebo v případě, kdy disponuje informacemi relevantními pro toto prověřování, může členskému státu poskytnout připomínky. Komise je oprávněna ohledně prověřované přímé investice vydat své stanovisko. Obdrží-li stát prověřující přímou zahraniční investici stanovisko nebo připomínky, je povinen je v rámci prověřování zohlednit. Konečné rozhodnutí ve vztahu k prověřované investici však zůstává ve výlučné pravomoci dotčeného členského státu.

¹⁴Čl. 4 odst. 2 nařízení.

Mechanismus spolupráce v souvislosti s neproěřovanými přímými zahraničními investicemi

V případě, kdy se členský stát domnívá, že přímá zahraniční investice plánovaná nebo dokončená v jiném členském státě, která není v daném členském státě prověřována, může mít vliv na jeho bezpečnost nebo veřejný pořádek, nebo disponuje ohledně dotčené přímé zahraniční investice relevantními informacemi, je oprávněn jinému členskému státu poskytnout připomínky. Za obdobných podmínek může Komise vydat ve vztahu k neproěřované přímé zahraniční investici své stanovisko. Jak Komise, tak ostatní členské státy mohou požádat členský stát, v němž je přímá zahraniční investice plánována nebo byla dokončena, o informace dle čl. 9 nařízení. Obdržel-li členský stát připomínky ostatních členských států nebo stanovisko Komise, je povinen je zohlednit, avšak rozhodnutí ohledně jakéhokoli opatření ve vztahu k neproěřované přímé zahraniční investici náleží výlučně dotčenému členskému státu.

2.2 Poskytované informace

V případě realizace uvedených mechanismů spolupráce je zásadní rozsah informací, které členské státy poskytují v rámci svého oznámení nebo o které jsou naopak žádány Komisí nebo jinými členskými státy.

Dle čl. 9 odst. 2 nařízení informace, které mají členské státy poskytovat, zahrnují:

- a) *„vlastnickou strukturu zahraničního investora a podniku, v němž je přímá zahraniční investice plánována nebo byla dokončena, včetně informací o konečném investorovi a podílu na kapitálu;*
- b) *přibližnou hodnotu přímé zahraniční investice;*
- c) *výrobky, služby a podnikatelskou činnost zahraničního investora a podniku, v němž je přímá zahraniční investice plánována nebo byla dokončena;*
- d) *členské státy, ve kterých zahraniční investor a podnik, v němž je přímá zahraniční investice plánována nebo byla dokončena, vykonávají relevantní podnikatelskou činnost;*
- e) *financování investice a jeho zdroj, a to na základě nejlepších informací, které má členský stát k dispozici;*
- f) *datum plánovaného dokončení přímé zahraniční investice nebo datum, kdy byla tato investice dokončena.“*

V případě, že se členskému státu i přes veškeré úsilí nepodaří získat shora uvedené informace, je povinen o tomto bezodkladně zpravit Komisi a ostatní členské státy a následně ve svém oznámení náležitě zdůvodnit, proč požadované informace neposkytl, a popsat, jaké úsilí vynaložil na jejich získání.

2.3 Další kroky

Přestože se nařízení používá od 11. 10. 2020, členské státy a Komise byly povinny již s nabytím jeho platnosti provést řadu kroků, které přispěly k tomu, aby mohlo být nařízení v budoucnosti účinně realizováno. Nařízení uložilo členským státům do 10. 5. 2019 oznámit Komisi své **stávající**

prověřovací mechanismy. V návaznosti na tato oznámení měla Komise do 3 měsíců od jejich obdržení zveřejnit seznam prověřovacích mechanismů členských států.

Do 31. 3. každého roku budou členské státy předkládat Komisi **výroční zprávu** za předchozí kalendářní rok, jejímž obsahem budou souhrnné informace o přímých zahraničních investicích uskutečněných na jejich území, a dále souhrnné informace o žádostech obdržných od jiných členských států (podle čl. 6 odst. 6 a čl. 7 odst. 5 nařízení). Rozhodne-li se členský stát zavést vlastní prověřovací mechanismus, bude povinen poskytovat každoročně také informace o tomto mechanismu.

Každý členský stát je povinen zřídit **tzv. kontaktní místo**, které bude zapojeno do všech otázek souvisejících s prováděním nařízení a jehož prostřednictvím budou mezi členskými státy a Komisí sdělovány potřebné informace.

3 Česká republika

Prověřovací mechanismus má zavedený téměř polovina členských států. Konkrétně se jedná o Dánsko, Finsko, Francii, Litvu, Lotyšsko, Itálii, Německo, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Spojené království a Španělsko.¹⁵ Podoba prověřovacích mechanismů se však v rámci uvedených států liší. Jelikož v České republice obdobný prověřovací mechanismus absentuje, byl připraven návrh zákona o prověřování

¹⁵Sdělení Komise: Vstřícnost vůči přímým zahraničním investicím a současná ochrana základních zájmů ze dne 19. 9. 2017.

zahraničních investic (dále jen „návrh“). Předložený návrh definuje zahraniční investici velice široce, a to jako investici „*jakékoli povahy uskutečňovanou zahraničním investorem, která slouží k tomu, aby vytvořila nebo udržela dlouhodobé a přímé vztahy mezi zahraničním investorem a podnikatelem nebo podnikem, kterému je nebo má být kapitál poskytnut za účelem výkonu hospodářské činnosti v České republice, a která umožňuje zahraničnímu investorovi vykonávat účinný vliv na řízení podnikatelského subjektu nebo získat přístup k informacím, systémům nebo technologiím, které jsou důležité z hlediska ochrany bezpečnosti České republiky a jejího vnitřního pořádku*“.

Dle návrhu je zahraniční investor osoba, která uskutečnila nebo zamýšlí uskutečnit investici v České republice a která není občanem členského státu Evropské unie, jde-li o fyzickou osobu. Definice zahraničního investora – právnické osoby – je pojata tak,¹⁶ aby zahrnuje jak investory ze třetích zemí, tak **unijní investory**, kteří jsou ovládáni právnickou osobou či jiným právním uspořádáním ze třetí země, aby byly veškeré rizikové či potenciálně rizikové investice skutečně podchyceny.

¹⁶ Dle ustanovení § 2 písm. b) návrhu se pro účely připravovaného zákona zahraničním investorem rozumí „osoba, která uskutečnila nebo zamýšlí uskutečnit investici v České republice a která není občanem členského státu Evropské unie, jde-li o fyzickou osobu, nebo která nemá sídlo v členském státě Evropské unie, jde-li o právnickou osobu. Za zahraničního investora je považována rovněž právnická osoba, která má sídlo v členském státě Evropské unie a 1. v níž může uplatňovat přímo či nepřímo rozhodující vliv fyzická osoba, která není občanem členského státu Evropské unie, 2. v níž může uplatňovat přímo či nepřímo rozhodující vliv právnická osoba, která nemá sídlo v členském státě Evropské unie, 3. v níž je uplatňován rozhodující vliv prostřednictvím jiného právního uspořádání bez právní osobnosti, zřízeného podle práva státu, který není členským státem Evropské unie, nebo 4. jejíž činnost je fakticky vykonávána mimo území Evropské unie; za zahraničního investora se považuje také jiné právní uspořádání bez právní osobnosti, zřízené podle práva státu, který není členským státem Evropské unie, které uskutečnilo nebo zamýšlí uskutečnit investici v České republice“.

Jako orgán příslušný k prověřování zahraničních investic a k rozhodování o povolení zahraniční investice bylo určeno Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „ministerstvo“), které bude současně plnit funkci kontaktního místa ve smyslu čl. 11 nařízení.

Návrh rozlišuje zahraniční investice, které vyžadují povolení vždy, a dále zahraniční investice s možností prověření z moci úřední. V prvním případě bude zahraniční investor povinen podat žádost o povolení zahraniční investice směřující do podnikatelského subjektu, který provádí činnosti stanovené návrhem (např. provádí výrobu, výzkum, vývoj, inovace nebo zajišťování životního cyklu vojenského materiálu uvedeného ve Společném vojenském seznamu EU nebo v nařízení vlády nebo provozuje prvek kritické infrastruktury určený příslušným státním orgánem nebo je správcem informačního systému kritické informační infrastruktury). Nebude-li povolení uděleno, nesmí být zahraniční investice uskutečněna.

Ve druhém případě může ministerstvo prověřit zahraniční investici způsobem ohrožit bezpečnost České republiky nebo její vnitřní pořádek na základě výsledku konzultace, kterou navrhl zahraniční investor. Nepředloží-li zahraniční investor návrh na konzultaci, je ministerstvo oprávněno zahájit řízení o prověření dotčené investice *ex officio* kdykoli, avšak nejpozději do 5 let ode dne jejího dokončení.

Návrh dále obsahuje demonstrativní výčet skutečností, které mají být zohledněny při hodnocení, zda je zahraniční investice způsobitelná ohrožit bezpečnost České republiky nebo její vnitřní pořádek. Vedle faktorů, které převážně odpovídají

faktorům v čl. 4 odst. 1. nařízení, návrh tento výčet rozšiřuje např. o nevojenské objekty důležité pro obranu státu nebo další technologie, jejichž zneužití by mohlo ohrozit bezpečnost České republiky nebo její vnitřní pořádek.

V případě, že nebude zjištěno, že zahraniční investice představuje ohrožení bezpečnosti nebo vnitřního pořádku, ministerstvo rozhodne o jejím povolení. Ministerstvo příslušné rozhodnutí vydá do 40 kalendářních dnů od dne zahájení konzultace nebo do 90 (nejpozději do 120) kalendářních dnů od zahájení řízení pro prověření zahraniční investice.

Naopak v situaci, kdy zahraniční investice bude představovat ohrožení bezpečnosti nebo vnitřního pořádku, rozhoduje o dalším postupu vláda, která může rozhodnout o podmíněném povolení nebo neudělení povolení nebo zrušení zahraniční investice. Rozhodne-li vláda o zrušení zahraniční investice, nelze proti tomuto rozhodnutí podat rozklad.

Závěr

Nařízení představuje novou regulaci, jejímž cílem je vytvořit ucelený právní rámec určený k prověřování přímých zahraničních investic z důvodu ochrany bezpečnosti nebo veřejného pořádku a usnadnit kooperaci mezi členskými státy navzájem a současně mezi Komisí a členskými státy v této oblasti. Klíčovou úlohu sehrávají prověřovací mechanismy jakožto nástroje určené k prověření dotčené přímé zahraniční investice, přičemž rozhodnutí, zda je členské státy zaváděnou, závisí výlučně na nich. Stejně tak zůstává ve výlučné

pravomoci členských států konečné rozhodnutí ohledně jakékoliv prověřované přímé zahraniční investice nebo jakéhokoliv opatření ve vztahu k přímé zahraniční investici, která není prověřována. Za účelem posílení spolupráce v této oblasti ukládá nařízení všem členským státům povinnost každoročně předkládat Komisi výroční zprávy obsahující souhrnné informace o přímých zahraničních investicích a zřídit tzv. kontaktní místo.

V České republice byl zatím připraven návrh zákona, který má adaptovat nařízení do národního práva. Oproti nařízení návrh považuje za zahraničního investora i právnickou osobu, která má sídlo v členském státě EU, jsou-li splněny další podmínky stanovené návrhem. Ministerstvo průmyslu a obchodu bude plnit funkci kontaktního místa a současně bude příslušné k prověřování zahraničních investic a k rozhodování o jejich povolení. V případě, kdy zahraniční investice bude představovat ohrožení bezpečnosti České republiky nebo jejího vnitřního pořádku, bude konečné rozhodnutí o ní svěřeno vládě.¹⁷ Zahraniční investoři budou povinni dodržovat povinnosti vyplývající ze zákona od 1. 5. 2021, kdy nabývá účinnosti.

POUŽITÉ PRAMENY

Commission Staff Working Document on Foreign Direct Investment in the EU 13. 3. 2019 (SWD (2019) 108).

¹⁷ Před vydáním sborníku byl dne 19. 1. 2021 přijat zákon č. 34/2021 Sb., o prověřování zahraničních investic (pozn. ed.).

Evropská komise. *Diskusní dokument o využití potenciálu globalizace* [online]. 10. 5. 2017 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_cs.pdf>

Evropská komise. *Tisková zpráva: Vstupuje v platnost nařízení EU o prověřování zahraničních investic* [online]. 10. 4. 2019 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_19_2088>

FECÁK, Tomáš. *Mezinárodní dohody o ochraně investic a právo Evropské unie*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 548 s.

HODER, Lukáš. Nové nařízení EU o prověřování zahraničních investic nabylo platnosti. In: *epravo.cz* [online]. 30. 5. 2019 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-narizeni-eu-o-proverovani-zahranicnich-investic-nabylo-platnosti-109430.html>>

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic do Evropské unie [online]. 13. 9. 2017 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A52017PC0487>>

Návrh zákona o prověřování zahraničních investic [online]. 17. 4. 2019 [cit. 2019-07-27]. Dostupné z: <<https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBBBJBKCC>>

Sdělení Komise: Vstřícnost vůči přímým zahraničním investicím a současná ochrana základních zájmů ze dne 19. 9. 2017.

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. července 2017 o vypracování ambiciózní průmyslové strategie EU jako strategické prioritě pro růst, zaměstnanost a inovace v Evropě (2017/2732(RSP)).